

DE CONCESSIONE PRÆBENDÆ, ET ECCLESIAE NON VACANTIS.

TITULUS IV.

I. [c. an. 1317. Avenioni.]

Executores gratiarum & Judices causarum à Sede Apostolica deputati in diebus jam dictis procedere possunt, sicut ante divisionem poterant. Et congruè ponitur sub hoc titulo, cum loquatur de Executoribus, de quibus frequens mentio habetur in vi. de concess. Præben. lib. 6. Patet in ca. Executor. ca. Si Capitulum. Et ca. Si soli. Et potuisset finari sub tit. de rescrip. vel de off. Deleg. vel de Paroc.

Hæc Extravagans habetur inter communes, sub tit. De offic. Deleg. cum glossa Guillelmi de Monte Lauduno.

SEDES Apostolica in suis actibus veritatem prosequens, lucem amans, libenter evitat nosose ambiguitatis involucrium, illamque sibi semper in suis ordinationibus reservare cautelam intendit, ut de illis ita proveniat commodum, quod aliis non imminet detrimentum.

Sanè pridem ad Divini cultus augmentum, & ad salutem populi, quem in nonnullis civitatibus ac diocæsis sic multiplicavit Altissimus, quod in earum singularum vultus nequibat, ut eum decet, unicus Pastor incipere, aut alias partes boni Pastoris implere, salubriter intendentes, in ipsis diocæsis, quarum nonnullas in duas, & aliquas in plures diocæses duximus dividendas, certas civitates, & Ecclesias erexit Cathedralas, quarum singulis, proprias, distinctas & limitatas diocæses iustissime assignari. Verùm, quia plures ante ordinationem seu divisionem nostram hujusmodi tam à nobis, quam à prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus, Apostolicas obtinuerunt Literas super Beneficiis Ecclesiasticis in ipsis tunc integris diocæsis vacaturis: quarum nonnullæ restant adhuc executioni mandanda. Nos amovere volentes cujusvis dubitationis serupulum, qui circa executionem gratiarum super hujusmodi Beneficiis concessarum posset forsan incidere; & providè considerantes attentius, quod per ordinationem seu divisionem nostram prædictam jus ad rem expectantibus dicta Beneficia antea competens ex ratione mutari non debet, quin adeo efficac in divisis diocæsis maneat, sicut prius erat: auctoritate præsentium declaramus, quod omnes & singule gratiæ super Beneficiis vacaturis ante divisionem hujusmodi in ipsis quondam integris diocæsis à nobis, vel prædictis Prædecessoribus personis quibuscunque concessæ, tam in ipsis nunc divisis, quam in aliis diocæsis decisis ab illis, eisdem modo, & formâ possint suo ordine per Executores inde datos, & alios, ad quos id pertinet, ad debitam executionem adduci, quibus ante divisionem sæpefactas poterant & debebant. Idem etiam declaramus, quoad Literas Apostolicas iustitiam continentibus; ut videlicet Judices dati per illas in causis quarumlibet personarum, quæ nunc de hujusmodi diocæsis divisis existunt, possint juxta earum tenorem providè procedere, ac si dictæ diocæses, de quibus mentio in Literis eisdem habetur, integre remanissent. Nulli, &c.

II. [c. an. 1320. Avenioni.]

Nullus impediat Capitula, Archidiaconos, & alias personas in jure, que sibi competebant in Ecclesiis integris, quin illa jura percipiant post divisionem ipsarum, sicut ante soliti erant percipere: quoniam in Beneficiis divisis habet quis eadem jura, quæ habebat in integris. Et hoc cap. sub hoc titulo fuit positum, quoniam declarat præcedens, ut clarè patet Concor. cap. Quia Monasterium. de Relig. Domi. in antiquis.

AD Apostolatûs nostri pervenit auditum, quod aliquarum Ecclesiarum per nos ab aliis Ecclesiis ex certis causis, quæ ad hoc nostrum animum induxerunt, auctoritate Apostolica divisarum, Prælatis & Subditis Capitulis, Archidiaconis, & aliis personis Ecclesiarum, à quibus supradictæ Ecclesiæ sunt divise, multipliciter injuriati præsumunt; non permittenes eos uti jurisdictionibus & juribus suis, sicut ante divisionem hujusmodi utebantur. Quia igitur intentionis nostre non exiit, nec existit per divisionem Episcopatum Ecclesiarum, à quibus divisiones factæ sunt Capitulis, Archidiaconis, vel aliis personis velle aliquatenus derogare, nisi quatenus in divisionum hujusmodi literis Apostolicis continetur expressè. Nos præsentis auctoritate statuti universis Prælatis, Capitulis, & aliis quibuscunque personis Ecclesiasticis Ecclesiarum declaramus, & in Cathedralibus Ecclesiis per nos auctoritate Apostolica erectarum præcipimus, & mandamus, ne Capitula, Archidiaconos, & alios Personatus, vel Dignitates, Officia, seu Beneficia in prædictis primariis Ecclesiis obtinentes, quominus visitationes exerceant, procuraciones recipiant, jurisdictiones, & jura Archidiaconalia, & alia bona obtineant in prædictis decisis Diocæsis, sicut ante divisionem hujusmodi obtinebant; nisi quantum in divisionum hujusmodi literis Apostolicis caveatur expressè, impediatur quoquo modo, quoquoque per Sedem Apostolicam aliud fuerit ordinatum. Si enim aliqui contra præsentis præceptum agere vel facere

presumpserint: Nos presumptores tales digna curabimus animadversione punire. Nulli, &c. nostrorum præcepti, & mandati infringere, &c. Datum Avinioni v. Kalend. Octobris, anno quinto.

NE SEDE VACANTE ALIQUID INNOVETUR.

TITULUS V.

I. [c. an. 1316. Avenioni.]

Vacante Sede Imperiali, cum jurisdictione ad Papam devoluta, sub pena excommunicationis hic prohibetur, quod nullus tunc nomen Vicarii Imperatoris, vel alterius cujusvisque Officii retineat, assumat, vel resumat, nullaque ei obediat, vel auxilium præbeat: aliis excommunicatio in personam, & interdictum in terras, nisi intra duos menses resipuerint, profertur. Tandem modus hujus processus publicè exprimitur. H. d.

SI Fratrum & Coepiscoporum nostrorum, & aliorum quorumlibet jura illibata servari, & ad omni fore dampno diminutionis extranea cupimus, & ad illud libenter nostræ sollicitudinis studium adhibemus: multo fortius equidem pro nostris & Romana Ecclesiæ sponsæ nostræ juribus & honoribus conservandis ex injuncto nobis officii debito Apostolica provisionis partes tenemur impendere, ne temporibus nostris usurpationis injuriam subeant, aut detrimentum cujusvis derogationis incurrant. Sanè in nostram & Fratrum nostrorum deductum, fama divulgata, notitiam, quod licet de jure sit liquidum, & ab olim fuerit inconcusse servatum, quod vacante Imperio sicut & nunc per obitum quondam Henrici Romanorum Imperatoris vacasse dinoscitur, quum in illo ad Secularem Judicem nequeat haberi recursum, ad Summum Pontificem, cui in persona Beati Petri terreni simul & caelestis Imperii jura Deus ipse commisit, Imperii prædicti jurisdictione, regimen & dispositio devolvuntur, & ea ipse (durante ipsius vacatione Imperii) per se, vel alium, seu alios exercuisse noscitur in Imperio memorato: nonnulli tamen in Italia partibus Potestatis & Dignitatis fastidium illicitè ambientes, in nostrum & Romanæ sanctæ Matris Ecclesiæ (quantum in eis est) præjudicium evidens, ac diminutionem honoris & juris, Vicariatus, seu alterius cujusvisque nomen officii, quod ipso Imperatore vivente ex ipsius commissione gerebant in certis terris, territoris five locis post decessum ipsius absque nostra, vel Apostolicæ Sedis petita, vel obtenta licentia retinere sibi, & nonnulli etiam de novo assumere, quod non gesserant, aut gestum antea posteaque dimissum resumere temerariis præsumperunt, quo vel quibus adhuc non verentur abuti, & sub ejus, vel eorum colore multa facere & fecisse noscuntur, quæ in nostram & Ecclesiæ prædictæ injuriam aptè redundant, non abhorrentes per id variis involvi criminibus, nec Divina Majestatis formidantes offensam. Quia igitur error, qui non restituit, approbari videtur, & latum pandit delinquentibus suum, qui eorum perveris conatibus non resistit: Nos volentes nostris & Ecclesiæ sponsæ nostræ juribus & honoribus in hac parte prospicere, & malis ac scandalis, quæ ex retentione, assumptione, seu resumptione hujusmodi orta sunt hædentes, & quæ periculose possent in antea suboriri celeriter obviare, necnon periculis animarum hujusmodi retinentium, assumentium seu resumentium nomina, & eis abutentium, ut præfertur, salubriter occurrere cupientes; præsentium auctoritate monemus sub excommunicationis pena omnes & singulos cujusvisque status, præminentie, dignitatis, aut conditionis existant, etiam Patriarchali, vel quavis alia superiori five Episcopali, vel Regia, seu alia quacunque præfulgeant Dignitate, qui post vacationem Imperii absque nostra vel Sedis prædictæ licentia hujusmodi Vicarii seu cujusvis alterius officii nomen ubilibet retinuerunt, assumpserunt seu resumpserunt & retinent: & qui assument, vel resument fortassis in posterum, & sub talis abutentur potestate, vel jurisdictione quacunque, seu ejus exercitio publicè vel occultè, quatenus de cetero etiam à denominatione hujusmodi, seu cujusvisque assumptione, resumptione ac retentione prædictis, necnon usu, potestate, & exercitio supradictis profus abstinere, & omnino desistere. Inhibentes insuper, sub pena prædicta, omnibus & singulis Patriarchis, Prælatis, & etiam aliis Superioribus ac Regibus, Civitatibus, Comitibus, Universitatibus, Capitaneis, Potestatibus, Rectoribus, Universitatibus, Vicomitatibus, Baronibus, & aliis omnibus, cujusvisque sint dignitatis, conditionis aut status, ne prædictum hujusmodi nomen, seu aliud quodlibet in eodem Imperio retinentes, ut præfertur, aut assumentes, vel eorum aliqui sub denominatione, vel titulo hujusmodi nominum, seu Procuratores, Commissarios, Judices, aut vices eorum gerentes quocunque colore quæsito recipiant, vel admittant; nec ut Vicariis seu Vicario aut Officialibus Imperii parent, vel intendant, aut pareri, vel intendi faciant, vel permittant, nec in his eis,

vel ei quomodolibet præstent auxilium, consilium, vel favorem. Alioquin in omnes & singulos Patriarchas, Prælatos, & Superiores, & inferiores, Reges, & ceteros denominationem prædictam, ut præmissum est, retinentes, assumentes, seu resumentes, ac illius prætextu exercentes quacunque officia, potestates seu jurisdictiones, & recipientes eos, ut Vicarios, vel Officiales Imperii, aut Commissarios eorum, ut talium, in parentes seu obedientes eis, ut talibus, aut præstantes in hoc sibi consilium, auxilium, vel favorem, nisi intra duorum mensium spatium à die datæ præsentium numerandum penitus resipuerint, vel se licentia Sedis Apostolicæ super hoc ostenderit communitos, excommunicationis in singulares personas, & in terras, & loca ipsorum, & quaslibet Communicatas, Universalitates, civitates, aut villas interdicti sententias de Fratrum nostrorum consilio publicè promulgamus. Contra eos nihilominus spiritaliter & temporaliter gravius processuri, prout inobedientia eorum exegerit, qualitas facti fuerit, & viderimus expedire. Et ut quibuslibet parendi talibus tollatur occasio; omnes & singulos, qui hujusmodi Vicariatus nomen retinentibus, assumentibus, seu resumentibus juramento fidelitatis tenentur adstricti, à juramento hujusmodi, quantum ad hoc, de potestatis plenitudine absolventes, auctoritate Apostolica firmiter inhibemus eisdem, ne talibus, ut Vicariis, vel Officialibus Imperii aliquatenus parent, vel intendant. Et insuper omnes pactioes, obligationes, confederationes, & colligationes à quibusvisque fuerit hoc quomodolibet initas, juramento vel quacunque firmitate vallatas omnino dissolvimus, viribus vacuumus, irritamus, & quatenus de facto processerint, revocamus: ac hujusmodi, & quælibet alia juramenta quibuslibet super his præstita, per quæ possent in prædictis nobis, & Ecclesiæ nostræ prædictæ juribus derogari, præsertim cum juramentum vinculum iniquitatis esse non debeat, relaxamus. Ceterum ut hujusmodi processus verius ad communem omnium notitiam deducatur, chartas seu membranas processuum continentem eundem, in Ecclesia Avinionen. appendi, vel affigi omissis seu superimmaribus faciemus, quæ processum ipsum suo quali sonoro præconio, & patenti iudicio publicabit: ita quod omnes & singuli, quos processus ipse contingit, & contingere potest, nullam postea possint excusationem prætere, quod ad eos talis processus non pervenerit, vel quod ignoraverint eundem; cum non sit verisimile remanere quoad ipsos incognitum, vel occultum, quod tam patenter omnibus publicatur. Datum Avinion. in domo Episcopali, pridie Kalend. Aprilis, anno primo.

instanter moneri præcipimus, & induci: quod si forsan renuerit adimplere, ipsum (si sponsa ejus inisterit) per censuram Ecclesiasticam compellendum decernimus contractum matrimonium consummare. Nulli, &c. nostrorum declarationis, inhibitionis, ordinationis, præcepti, & constitutionis infringere. Datum Avinion. Kalend. Decembris, anno septimo.

DE RELIGIOSIS DOMIBUS.

TITULUS VII.

I. [c. an. 1317. Avenioni.]

Secta Religio Fratricellorum, sive Beguinorum, qui se dicebant de tertio Ordine Beati Francisci, castatur: quoniam inter ceteros errores Ecclesiastica Sacramenta despiciant. Et sub pena excommunicationis omnibus injungitur, ut nulli de cetero talem ritum assumant: & ne Episcopi ipsum concedere præsumant. Vide c. fin. eodem tit. in antiq. Et cap. 1. eod. tit. lib. 6.

SANCTA Romana atque universalis Ecclesia, cui auctore Domino, licet immeriti, præsidemus, sicut religiosa & pia vota benigno favore prosequitur, sic supersticiosos conatus insolentium hominum detestatur, videlicet ne sub ovina pelle gregem Dominicum trulentia lupi rapacis invadat, sub pietatis imagine virus hæreticæ pravitatis obrepat, & sub prætextu conversationis Angelicæ incautis mentibus spiritus malignus illudat: cujus rei gratia sacris Canonibus est interdictum, ne aliquis novum Ordinem aut Religionem inveniat, vel habitum novæ Religionis assumat: sed quicumque ad Religionem venire voluerit, ingrediatur unam de Religionibus approbatis. Nonnulli tamen profane multitudinis viri, qui vulgari Fratricelli seu Fratres de paupere vita, Bizochi five Beguini vel aliis nominibus nuncupantur, in partibus Italia, necnon in insula Siciliæ. Comitatu Provinciae Narbon. Tholosanen. civitatibus, & Diocæsis, & Provinciis, aliisque diversis cismarinis & ultramarinis partibus, contra dictos Canones habitum novæ Religionis assumere, congregationes & conventiculas facere, & Superiores sibisipsum eligere, quos Ministros seu Custodes vel Gardianos, aut nominibus aliis appellant: plurimos ad eorum sectam recipere, & loca de novo construere seu constructa recipere, in quibus habitant in communi publicè mendicare (quasi eorum secta foret una de Religionibus per Sedem Apostolicam approbatis) temeritate damabili præsumperunt, & præsumunt etiam incellanter. Et ut ipsorum error veritas, & impietas Religio reputetur, plurimi eorum Regulam seu Ordinem Fratrum Minorum, quem Sanctus Franciscus instituit, se profiteri ad literam conservare conungunt; quam in obedientia Generalis vel Provincialium Ministrorum ipsius Ordinis non morentur; præterentes se à sanctæ memoriæ Celestino Papa V. prædecessore nostro hujus status seu vitæ privilegium habuisse: quod tamen eiti ostenderent, non valerent, cum bonæ memoriæ Bonificii Papa VIII. prædecessor noster, ex certis causis rationabilibus omnia ab ipso Celestino prædecessore nostro concessa, quæ per ipsum Bonificium non contingit et approbari, viribus penitus vacuaverit, dictumque vitæ privilegium non invenitur per eundem Bonificium approbatum. Quidam autem eorum dictum habitum, & vivendi ritum à quibusdam Episcopis seu eorum Superioribus, vel aliis Ecclesiarum Prælatis habuisse profitentur, quos nec eis concedere licuit contra formam Concilii Generalis: Nonnulli etiam ex ipsis asserentes se esse de tertio Ordine Beati Francisci Penitentium vocato, prædictum statum & ritum eorum sub velamine talis nominis fatagunt palliare: cum tamen in Regula ipsius tertii Ordinis talis vivendi ritus nullatenus sit concessus. Et quia in errorum barathrum facilliter ruunt, qui conceptus proprios Patrum definitionibus anteponunt; ipsorum quamplurimi (sicut fide digna relatione percepimus) à veritate Catholica Fidei deviantes, Ecclesiastica Sacramenta despiciunt, ac errores alios student multipliciter seminare. Cum itaque talium damnanda temeritas in ejusdem Fidei detrimentum, Fidelium scandalum, præfati minorum & aliorum Ordinum opprobrium, & etiam suarum & aliarum animarum perniciem redundare noscatur; sectam, ritum, & statum hujusmodi non obstantibus præmissis eorum excusationibus, quas frivolas reputamus, & quicquid per eos communitur vel divilim sub Religionis, Conventus, Collegii seu Congregationis nomine vel colore attentatum extitit, vel existit, de Fratrum ipsorum consilio, auctoritate Apostolica nullius fuisse & esse decernimus firmitatis: & quatenus de facto processerunt de consilio & auctoritate præmissis revocamus omnino, ac perpetuè prohibitioni subijcimus, & ab Ecclesiæ Dei penitus abolemus. Eisdem personis & aliis quibuscunque sub pena excommunicationis, quam eas (si factis fecerint) incurrere volumus ipso facto; injungentes expressè, ne statum sive sectam & ritum hujusmodi ab ipsis assumptum sectentur ulterius, vel ipsum de novo assumere quoquo modo præsumant. Episcopos quoque & eorum Superiores, & etiam alios Prælatos quoscunque, qui prædictis personis vel aliis ritum vivendi & habitum supradictos, præ-

De Beguinorum secta & erroribus, vide Guidonem Carmelitam in Summa de hæresibus, tit. de hæresibus Beguinorum. Et Nicolaum Eyericum, in Directorio Inquisitorum, part. 2. q. 15. Vide l. Qui sub conditione, ff. de condi. instit. l. non erit, §. Divus, ff. de jurjur.

DE VOTO, ET VOTI REDEMPTIONE.

TITULUS VI.

I. [c. an. 1322. Avenioni.]

Votum per susceptionem sacri Ordinis solemnizatum, licet impediat matrimonium sequens, non tamen præcedens; etiam si nondum esset per carnis copulam consummatum. Et durante matrimonio, etiam nondum consummato, nullus præsumat accipere aliquem de sacris Ordinibus: quod si fecerit, dissoluto etiam matrimonio, nec in illo ministrare, nec ad superiores ascendere poterit, nisi aliquam de Religionibus approbatis ingrediatur, & ejus Regulam expresse vel tacite professetur. Est autem talis conjugatus sic ordinatus per Diocæsanum monendus, ut Religionem ingrediatur, si matrimonium nondum est consummatum: quod si renuerit, & uxor inisterit, compellatur per excommunicationem ad matrimonii consummationem. Hoc dicit. Et est casus notabilis, & qui satis esseri non possit.

ANTIQUE concertationi finem cupientes imponere, ac animarum periculis inde provenientibus salubriter providere; de Fratrum nostrorum consilio, præsentem declaramus edicto, quod licet votum solemnizatum per sacri susceptionem Ordinis, quantum ad impediendum matrimonium contractandum, ac ad dirimendum, si post contractum fuerit, secundum statuta Canonum, sit efficax reputandum: ad dissolvendum tamen prius contractum, etiam per carnis copulam non fuerit consummatum (cum nec jure Divino, nec per sacros reperimus Canones hoc statutum) invalidum est censendum; auctoritate Apostolica districtius inhibentes, ne quilibet durante matrimonio, nondum etiam consummato, aliquem de sacris Ordinibus presumat suscipere, nisi prout sacris Canonibus noverit convenire. Quod si fecerit, a quoquam forsitan attentatum fuerit, ordinamus, quod nec matrimonio soluto in susceptione Ordine ministrare, nec ad superiores Ordines provehi, nec ad aliquid Beneficium, vel officium Ecclesiasticum valeat promoveri: nisi aliquam de Religionibus approbatis (quarum professio ad castitatis custodiam, & abdicacionem temporalium, & sui Superioris obedientiam suos professores atringat) ipsum canonicè contigerit ingredi, ac ejus Regulam expresse vel tacite profiteri, quo casu Diocæsanum super præmissis ad castitatis custodiam cum eo dispensare valeat, nisi sit aliud Canonicum, quod obstat. Ad ingressum hujusmodi sic ordinatum (si matrimonium consummatum non fuerit) per Diocæsanum